СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LVIII. Ч. 204. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 2-го ВЕРЕСНЯ 1950. No. 204. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 2, 1950. VOL. LVIII.
П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

БАТЬКІВ ПОКЛИЧУТЬ ДО ВІЙСЬКА НЕГАЙНО

Вашинґтон, 31 серпня. — Карл Винсон, голова комісії збройних сил в палаті репрезентантів, виявив, що бранка до війська буде розширена і на жонатих мужчин, які мають діти. Досі такі люди були зараховані до групи „пізніших". Коли запитали Винсона, коли такі батьки будуть ставати до бранки, він відповів: „Негайно". Це відноситься до таких батьків, які мають 19—25 років життя. Поборова служба нараховує мільйон таких людей, а зпоміж них 400,000 можуть показатися придатними до військової служби. Це відноситься до молоді, яка не є ветеранами попередньої війни.

Цю заяву склав Винсон негайно потім, як палата ухвалила і передала сенатові бил про висоту платні для родин вояків. Вона буде виносити $85—$165 місячно відповідно до числа дітей. Сенат ухвалив цей законопроєкт кілька годин пізніше, отже закон майже вже готовий і тільки жде на підпис президента.

ЧИСТКА РАДІЄВИХ СТАНЦІЙ З БОЛЬШЕВИКІВ.

Ню Йорк. — Спільний Комітет проти Комунізму переводить енергійну працю за усунення комуністичних заповідачів з радієвих і телевізійних станцій. Цій справі присвячена брошура „Червоний Канал", в якій вичислено 150 заповідачів. Брошуру зредагував Теодор Киркпатрик, який давніше був слідчим агентом для Еф Бі Ай, а тепер видає тижневик „Протинаступ"—„Кавнтератак" на комуністів. За спонукою згаданого комітету відсунено акторку Джін Мюір від ролі в скечу „Алдрич Фемілі", яку передають по телевізії. Мюір відрікається від комунізму, а в її обороні виступив Союз Громадянських Прав, на чолі якого стоїть актор Елмер Врайт.

КИТАЙСЬКІ СТУДЕНТИ В АМЕРИЦІ ПІД ДОГЛЯДОМ.

Вашинґтон. — Федеральні бюра слідять за поведінкою кількох тисяч китайських студентів, учителів та технічних сил, які перебувають тепер в Америці. Вони приїхали сюди на студії ткацької продукції, головно до Відфорд, у стейті Мейн, на підставі порозуміння департаменту стейту з китайським націоналістичним урядом. Одначе після того, як рядом. Одначе після того, як Китай перейшов під комуністичний режим, поведінка цих студентів стала загадочною тому, що вони втратили підмоги від свого уряду. Частина з них дістає допомогу з десятьмільйонового фонду, ухваленого Конґресом для підтримки студентів в 400 університетах. Усіх китайських студентів є в Америці 3,100, а крім того 1,000 учителів і технічних сил.

ПРИЧИНИ ДЛЯ РОЗПУСКУ КОНҐРЕСУ НА ВАКАЦІЇ.

Вашинґтон. — Конґресмен А. Сидні Кемп з Джорджії подав такі причини для покінчення нарад Конґресу: „Члени Конґресу перемучені, нерви на ґряниці розстроєння, темпераменти розіґріті. Ми не могли використати водних мелонів, овочів, печених курок і бейзболу. Ми ледви успіємо додому на осінні овочі". — Ці причини подав конґресмен у листі до своїх виборців.

МАРИНАРКА БУДУЄ ЦЕПЕЛІН НА ВИСЛІДЖУВАННЯ СУБМАРИН.

Акрон, Огайо. — Ґудїр Еркрефт Корпорейшен виявляє, що приступила до будови найбільшого в світі балону системи Цепеліна, що його в Америці звуть „блимп". Він коштуватиме $5,000,000 і має бути вживаний на вислідження ворожих субмарин. Він побудований так, що може втримуватися в повітрі без порушушування або може летіти зі швидкістю 75 морських вузлів.

ПОПРАЩАЛИ МЕЙОРА О'ДВАЙЕРА

Ню Йорк. — З днем 1 вересня посадник Вилйем О'Двайер залишив своє становище, щоб обняти пост амбасадора в Мексику. Пращання відзначилося парадою перед міською ратушею. В маніфестації взяли зорганізовану участь поліцисти, вояки і моряки з музичними бандами. Свято виглядало як привіт для героя, що повертається з війни. З нагоди пращання преса робить перегляд його минулого і відмічує, що він має 60 років життя; що він іміґрант з Ірляндії; що прибувши до Америки, він був робітником на кораблі, опісля шинкарем-бартендером, полисменом, дальше студіював теологію, опісля право і став адвокатом, суддею, окружним прокуратором. На війні був генерал-бригадиром, а вкінці став сотнім посадником міста Ню Йорку в 1945 р. Після другого вибору в 1949 р. на посадника він зрезиґнував, щоб прийняти пост амбасадора.

УЗГІДНИЛИ НАЧЕРК ЗАКОНУ З ПОВНОВЛАСТЯМИ ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА

Законопроєкт для оборонної продукції, який признає президентові право кожної хвилини завести контролю над робітничими платнями й цінами продуктів відповідно до його розуміння і потреби дістав остаточну апробату на конференції обох конґресових палат. Конференція працювала цілий тиждень над вигладженням нерівностей. Це зроблено поспішно мабуть тому, щоб вигладжений законопроєкт міг прийти під голосування в обох палатах ще в пятницю. Насамперед його має ухвалити палатта, а опісля сенат. На год. 10 ввечір у пятницю заповіджено промову президента по радіо до населення. У ній мала бути згадка про потребу контролі й пайкування.

ГРІМ ЗАПАЛИВ ДИНАМІТ У ШАХТІ, УБИВ ДВОХ МАЙНЕРІВ.

Патсвил, Па. — Грім, який вдарив підчас бурі, пігнав по дротах до вуглевої шахти і там запалив пять паличок динаміту. При вибуху згинули два вуглекопи, один на місці, другий у шпиталі, завезений туди після вибуху.

В АМЕРИЦІ

● **Уран в ЗДА** находиться в більшій кількості коло Солт Лейк Сити, у стейті Ютаг. Його почнуть тепер експлоатувати на більші розміри для виробу атомових бомб.

● **Перекладач чужинецьких мов** в департаменті стейту, Едмунд Каскі, помер у Вашинґтоні в 54 році життя. Він брав участь в різних міжнародних конференціях як знавець мов: французької, італійської, німецької, еспанської, португальської і, розуміється англійської.

● **Буревій швидкости 115 миль на** нагодину навістив стейи Луїзіяна, Мисисипі, Алабаму. Це той самий буревій, який перелетів понад остров Кубу 26. серпня.

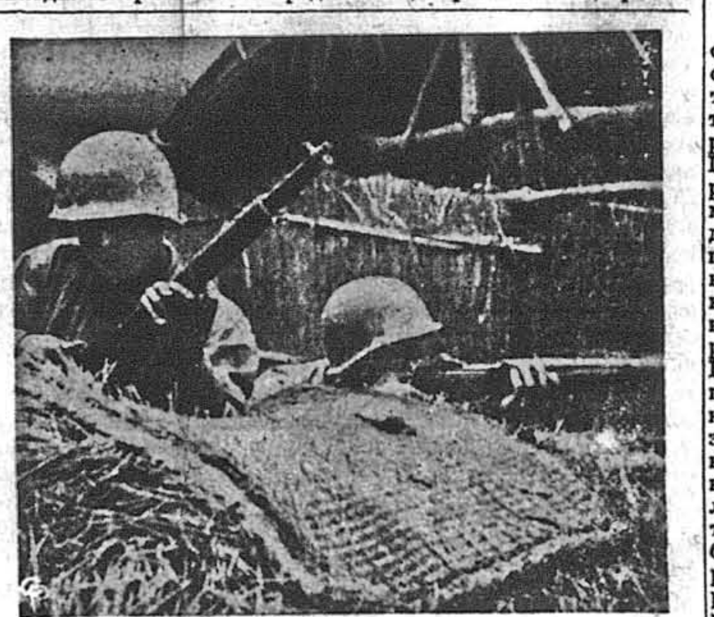
● **Комуніст від 1897 р.** зареєструвався в місті Лос Анджелес, у Каліфорнії на підставі міського розпорядку про примусову реєстрацію. — Імени його не проголошують. Він каже, що платить вкладки до партії від 1945. р.

● **Югославія дістає від Америки** позичку у висоті 15,000,000 долярів. Це є третя з черги позичка для уряду Тіта.

Рада Безпеки розгляне китайське зажалення в справі налету

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРЕДСТАВНИК ПРИЗНАЄ МОЖЛИВІСТЬ ПОМИЛКИ Й ПРОПОНУЄ СЛІДСТВО.

Лейк Соксес, 1. вересня. — Рада Безпеки Об'єднаних Націй рішила вчора поставити на порядок нарад комуно-китайське зажалення, що американські літаки порушили суверенність китайської території, доконавши налету на манджурське місто, при чому мало згинути три особи та заподіяно матеріяльні шкоди. Американський представник, Ворен Р. Остин, признав „можливість, що американські літаки могли помилково нарушити" територію комуністичного Китаю в дні 27-го серпня, перелетівши через місто Антунґ в Манджурії, у віддаленні п'яти миль від манджурсько-корейського кордону. Остин закликав Раду Безпеки, щоби вона негайно вислала туди свою комісію, яка прослідила б випадок. Він заявив, що коли б китайське обвинування відповідалоб правді, тоді Злучені Держави зобов'язуються покрити всі кошти, які могли б в наслідок цього інциденту виникнути та потягнути до дисциплінарної відповідальности виновників. Після того Рада Безпеки рішила розглянути цю справу. Інтересно, що американський представник голосував в користь цього рішення поруч совєтського, британського, індійського, французького, еквадорського, норвезького та югославського представників, тоді як проти нього голосували представники національного Китаю, Куби і Єгипту.

„ТЕНК IT ІЗІ" — радить сержант Едвард Доґлес з Лонґ Віч, набиваючи свою рушницю, сержантові Остинові Джексонові з Ню Йорку, що вже має „на мушці" большевика. Обидвох стрільців в опущеній корейській халупі цілком не заскочив генеральний большевицький наступ, що почався проти американських позицій на південній і центральній ділянках фронту сьогодні вранці.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ЛІТАК ДЛЯ МЕК АРТУРА.

Борбенк, Каліфорнія. — Новий спеціяльний літак для команданта збройних сил Об'єднаних Націй, ген. Доґлеса МекАртура, вже готовий. Його устаткування обіймає найновіші винаходи радару й інших комунікаційних засобів, хоч подробиць не виявлено. Особистий пілот генерала, полк. А. Ф. Сторі із Ст. Луїс, забирає літак з Сан Франсіско до Токіо Літак має чотири мотори, летить зі швидкістю 300 миль на годину. Ім'я нового літака „Скап". На його фронті намальована карта японських островів.

КАМПАНІЯ ЗА ВОЛЮ.

Кампанія за волю, яку в англійській мові називають „Хрестоносним Походом за Волю" (Крусейд фор Фрідом), буде пущена в рух у Дні Праці. Її започаткує ген. Двайт Д. Айзенгавер. Є це динамічна кампанія за підтримку американської протиофензиви у психологічній війні. У практиці вона виявиться збиранням підписів на Таблицях Волі, які будуть приміщені в підмуруванні Дзвону Волі на летунськім майдані Темпелгоф у Берліні 24 жовтня б.р. Це буде водночас відповідь Америки на безглузді комуністичні „петиції за мир".

● **Американський фронт в Кореї** відвідав сьогодні командант британських відділів в тій країні, ген. бригади Б. А. Коад.

ПРЕЗИДЕНТ НАДІЄТЬСЯ, ЩО КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ НЕ ПІДУТЬ ДО ВІЙНИ

Вашинґтон, 31 серпня.—Президент Труман висловив надію, що комуністичний Китай не замішається у корейську війну. Хоч військова розвідча служба звідомляє, що китайські комуністи нагромадили військо на манджурській ґряниці, президент сказав на пресовій конференції, що він надіється, що комуністи з Китаю не підуть до війни. Президент виявив, що після покінчення походу в Кореї американська 7-ма фльота буде відтягнена з околиці Формози, бо тоді не буде потреби обороняти цього лівого крила армії Об'єднаних Націй.

„Голос Америки" рішений допомогти українцям „стати панами своєї долі"

ІНТЕРЕСНА ВІДПОВІДЬ КЕРІВНИКА „ГОЛОСУ АМЕРИКИ" НА ІНТЕРВЕНЦІЮ ГОЛОВИ У. К. К.

Ню Йорк, 1. вересня. — Фой Д. Коглер, керівник відділу „Голосу Америки" в державному департаменті, заявив, що „Голос Америки" заохочуватиме українців до видержливості в шуканні „засобів для виявлення їх вільної волі та здійснення їх аспірацій, що їх вони можуть мати, щоби знову стати панами своєї власної долі". Мр. Коглер, відповідаючи на інтервенцію голови Українського Конґресового Комітету, проф. Лева Добрянського у зв'язку з відомим вже з преси листом п. Коглера до В. Сушка в Меріленді, висловив деякі інтересні думки, що заслуговують на увагу американсько-українського загалу. Зміст листа передаємо в українському перекладі: Мр. Коглер пише:

„Я вдячний за Ваше звернення моєї уваги на мильну інтерпретацію фраз в моєму листі з 16-го квітня до Володимира Сушка відносно того, що „наші українські радіопередавання критикується, часом дуже гостро, бо вони не видвигають визволення України. — Ми все ще не є в стані того робити, бо це противорічило б закордонній політиці Злучених Держав".

„Як Вам відомо з наших розмов, завданням Голосу Америки є виявляти і здійснювати американську закордонну політику, але до його завдань не належить ту політику визначувати. Моєю інтенцією в листі до п. Сушка цілком певно не було складати будь-яку заяву, що в будь-якому розумінні означала б проголошення в справі американської закордонної політики. Так само це не є моєю інтенцією в цьому листі, бо проголошення на цю тему повинні походити від Президента, від Державного Секретаря, або від уповноваженого представника державного департаменту у Вашинґтоні. Це повинні знати читачі мо-

(Докінчення на стор. 4-тій)

55 ОСІБ ЖЕРТВОЮ ЛЕТУНСЬКОЇ КАТАСТРОФИ В ЄГИПТІ

Каіро, Єгипет, 1. вересня. — Вчора в пісковій пустелі на західному краю Дельти Нілю, розбився літак Констеляції Світових Повітряних Ліній. Всі 55 подорожних, в тому 23 американціє, згинули. Літак, що був в регулярній подорожі з Ню Йорку до Бомбаю, розбився об землю зі страшною силою, тоді експльодував і майже доцენту згорів. Тільки одного трупа не знайдено, хоча лише в деяких випадках можна було встановити їх ідентичність.

Хрестом. зазначене місце катастрофи літака.

ЮВІЛЕЙ Д-РА Л. ЦЕГЕЛЬСЬКОГО

Филаделфія, 31. серпня. — Д-р Лонгин Цегельський, відомий український громадський діяч, колишній посол до австро-угорського парляменту, посол до галицького сойму, член загальної Української Ради і Боєвої Управи в 1914-1918 рр., державний секретар внутрішніх і закордонних справ ЗОУНР в рр 1918-1920, голова західно-української дипломатичної місії у Вашинґтоні в 1920 р., тепер активний член Пан-Американської Української Конференції та Українського Конґресового Комітету, спів-редактор католицького щоденника „Америка", обходить 75-ліття своїх народин та 50-ліття своєї громадської праці. Створено окремий Діловий Комітет для вшанування ювілею цього заслуженого громадянина. Адреса Комітету є:

„America", 817 N. Franklin St., Philadelphia, 23, Pa.

ЧЕРВОНІ ЗНОВУ ПОЧАЛИ ГЕНЕРАЛЬНИЙ НАСТУП НА ПУСАН

ДВІ ВОРОЖІ ДИВІЗІЇ НАСТУПАЮТЬ НА ФРОНТІ РІКИ НАКТОНҐ. — УСПІХИ ВОРОГА НА ПІВДНІ, НЕВДАЧІ НА СХОДІ.

Токіо, 1. вересня. — Комуно-корейські наїзники почали сьогодні вранці загально-сподіваний черговий генеральний наступ на західній і південній ділянках фронту, здовж ріки Нактонґ, з виразною метою досягнути головну ціль всіх своїх дотеперішніх атак та захопити рішальний для аліянтів порт Пусан. Наступ почався здовж ріки Нактонґ, починаючи від міста Туксонґ, 12 миль на південний захід від Тайґу, аж до південного побережжя, де фронтова лінія оборонців віддалена 45 миль від Пусан. Атакованих позицій обороняють американські Друга і 25-та Дивізії Піхоти. Цього наступу, що його в повідомлені Восьмої Армії називається „розпачливим", — загально сподівалися як справді розпачливого зусилля червоних здобути Пусан, заки аліянти рішаться на протинаступ. Червоні кинули тепер до бою свої найкращі частини і резерви. Найбільший напір ворога стверджується на фронті між річкою Нам і південним побережжям. В повідомленні з фронту стверджується, що ворогові пощастило переправитися через ріку Нактонґ в двох місцях в районі Чанґнйонґ. Американська розвідка вважає, що безпосередніми цілями наступу є міста Гаман і Масан на півдні та головна камунікаційна артерія між Чанґнйонґ і Йонґсан дещо на північ. Генеральний наступ почався під прикриттям найсильнішого в дотеперішній війні артилерійського вогню з гармат і танків здовж фронту. В годині 2:30 рано ворожа піхота перейшла до наступу на фронті американської Другої Дивізії, а пів години пізніше почався такий сам наступ проти 25-ої Дивізії. В безпосередніх фронтових повідомленнях згадується, що в першому розгоні ворожі пенетраційні відділи на півдні були загналися около п'ять миль за американські лінії. Їх знищено. В комунікаті з головної квартири ген. Мек Артура стверджується, що в цій хвилині всі американські полки на центральному і південному фронті стоять у важких боях з ворогом та непорушно вдержують свої позиції.

Рівночасно з наступом на фронті здовж ріки Нактонґ, — ворожий напір на Поганґ на східному фронті помітно зменшився, як друге зусилля ворога захопити це місто не мало успіху. В останньому повідомленні з фронту говориться, що на тій ділянці фронту ворог почав відступ.

Користаючи майже з ідеальної для таких цілей погоди, — американська авіяція безупину була активна на фронтах, піддержуючи сухопутні війська. Інші з'єднання авіяції з японських баз продовжували нищити комунікаційні получення, фабрики та інші воєнні об'єкти, як і концентрацію ворожих військ в запіллі.

ВТІКАЧІ — ОДНА З ГОЛОВНИХ ПРОБЛЕМ В ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ

Пусан, 1. вересня. — Поверх два мільйони корейських втікачів перед большевиками творять без сумніву одну з головних проблем вільної ще малої частини Південної Кореї, на якій живе около три мільйони автохтонів. Страх перед большевизмом є такий великий, що в багатьох випадках зі загрожених теренів втікають цілі села. Тому, що сама вільна ще територія не була б спроможна виживити більше як тільки около 25% з теперішньої кількости населення, південно-корейський уряд і відповідні міжнародні організації роблять наглі заходи для забезпечення населення бодай найголовнішими харчами, продуктами і товарами.

● **Швеція відкинула** совєтський протест проти „арешту" трьох совєтських громадян, які безслідно мали зникнути зі совєтського корабля в Стокгольмі.

ПІДГОТОВКА НОВОЇ АҐРЕСІЇ ПРИЧИНОЮ СОВЄТСЬКОЇ ВИХВАТКИ ПРОТИ ГРЕЦІЇ

Лейк Соксес, 1. вересня. — Грецький представник в Об'єднаних Націях, Олексій Кироу, заявив сьогодні, що вчорашнє домагання совєтського представника Я. Маліка, щоби Рада Безпеки інтервеніювала в користь помилування засуджених в Греції на смерть — 2,877 комуністів, можна вважати тільки провокативною вихваткою, за якою найправдоподібніше криється підготовка до нової аґресії Комінформу на Грецію. Це потверджували б теж деякі інші події, хочби останній крик большевицької преси, що Греція плянує напад на Альбанію і Болгарію. Називаючи твердження Маліка щодо засуджених на смерть „нікчемною видумкою", грецький представник багатомовно запитував Маліка, чому він не виявляє подібного зацікавлення до факту, що „в Росії вбивається тисячі людей кожного дня". Рада Безпеки відкинула совєтську пропозицію.

ВЕЛИКІ МАНЕВРИ АЛІЯНТСЬКИХ ВІЙСЬК В НІМЕЧЧИНІ

Франкфурт, 1. вересня. — Війська Злучених Держав Америки, Британії і Франції відбудуть в днях від 11-го до 18-го цього місяця в Німеччині свої найбільші досі воєнні вправи від часу закінчення війни. Місцева американська головна квартира заявила, що в маневрах „практично візьмуть участь всі стаціоновані в Німеччині американські війська." Точної кількости учасників маневрів не називається, бо це є військовою таємницею. Проте, для порівняння наводиться, що в минулорічних подібних маневрах взяло участь около 110,00 вояків. Теж не називається кількости британських і французьких учасників цих воєнних вправ, що відбудуться в американській зоні. Негайно після того, бо в днях від 24 до 30 вересня, відбудуться подібні вправи в британській зоні. В міжчасі французькі війська вже сьогодні почали свої великі воєнні вправи в районі відомої зі справжньої війни фортеці Седан.

В СВІТІ

● **Тріґве Лі, генеральний** секретар Об'єднаних Націй, відлетів сьогодні з Осльо до Ню Йорку, щоб особисто керувати підготовкою до недалекої сесії Генеральної Асамблеї.

● **Справді „велика несподіванка"** трапилась комуністам в східно-німецькому місті Лімбах на влаштованій ними большевицькій параді. — Плянованою несподіванкою було випущення в повітря величезного бальону, але справжньою несподіванкою було, як бальон тріс і з нього висипалась на прияних хмара проти-комуністичних летючок.

● **Підписаний кілька днів** тому договір між Церквою і Державою в Мадярщині вважають у Ватикані „проблематичним намаганням єпископату ратувати що ще можна врятувати" з Церкви в тій опанованій большевизмом країні.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СВЯТО ПРАЦІ

З нагоди робітничого свята, яким є „Лейбор Дей", кожночасний президент видає послання, у якому порушує нераз актуальні проблеми великої ваги. Якраз так є з цьогорічним посланням президента Трумана.

Президент дає робітництву в першу чергу признання за його величезні осяги, завдяки яким ця країна дійшла до такої сили і поваги, що на неї сьогодні звернені очі цілого вільного світу, змагаючого до миру. В часі цьогорічного „Свята Праці", каже він, треба дякувати Провидінню, за те, що маємо щастя жити в цій вільній та багатій країні, але одночасно треба нам теж застановитись, як сповнити це „героїчне завдання" яке тепер спало на Америку і яке американський нарід на себе перебрав.

Америка є для цілого світу прикладом, що можна осягнути там, де робітник є вільною людиною і як такий може свобідно жити, організуватись і працювати, почуваючи себе вільним членом вільного, демократичного суспільства. Робітник в Америці, каже президент Труман, є „життєвою силою в кожній галузі нашого публичного життя".

Таким самим життєвим стандартом і такою самою свободою, якими втішаються робітники в Америці, повинні втішатись робітники у всіх країнах цілого світу. Дбати про це, каже президент, є завданням Злучених Держав. Щоб так сталось, прийдеться важко працювати не тільки в Америці, але й в усіх вільних країнах. Великою перешкодою до здійснення цього ідеалу є комуністичний рух, який „фальшиво представляє себе приятелем тих, які працюють". Бо де тільки комунізм приходить до влади, каже президент, там робітник стає невільником. Комуністичний рух порушив світовий мир і загрожує своїми агресіями усім вільним країнам. Дійшло вже до цього, що Злучені Держави та інші вільні країни дали через Об'єднані Нації попередження, що відтепер збройна агресія зустрінеться з збройною обороною. Презндент переконаний, що американські працюючі люди, чоловіки і жінки, розуміють отсе світове положення і як добрі громадяни і патріотичні сповнять те, чого від них вимагатиме теперішнє світове положення і та передова роля, яка тепер припала Злученим Державам в змаганню демократій до тривкого і справедливого миру, який буде теж „великою нагородою не тільки для нашого робітництва, але й для робітників у цілому світі".

Разом з цьогорічним „Святом Праці" зв'язаний тісно ще й „Похід за Волю", який розпічне ген. Двайт Айзенгавер промовою по радіо, яку виголосить у понеділок — на „Лейбор Дей". Ця кампанія буде ведена в цілій країні й змагатиме до цього, щоб втягнути мільйони американського народу до акції ширення правди в країнах поза Залізною Заслоною. „Походом за Волю" керуватиме Краєвий Комітет Вільної Европи.

Як бачимо, цьогорічне „Свято Праці" пристосоване цілковито до світової кризи, спричиненої комуністичним рухом та кремлівськими агресіями. Бо ж від того, як поставиться до цієї кризи робітництво вільних країн, а в першу чергу робітництво Америки, залежатиме, хто в світі переможе: демократія, чи червоний тоталітаризм, воля чи неволя.

РОБІТНИКИ НАПОГОТОВІ

Несподівану підвишку робітничих платень у підприємствах продукції авт пояснюють теж і намаганням затримати робітника в фабриці, яка вже дістала або незабаром дістане більші воєнні замовлення. Як великі будуть такі замовлення, можна оцінювати з готовости Конгресу признати урядові такі фонди, які він тільки зажадає. За ухвалою понад 36 біліонів на видатки в бюджеті на біжучий рік підуть додаткові ухвали спеціяльних фондів на озброєння. Разом ця сума виноситиме 60 біліонів. Це вже „астрономічна" цифра!

Не тільки в так званій „політичній" економії, але й в оцінці пересічного громадянина вартість виробу міриться ціною матеріялу, потрібного до виробу і ціною людської праці, вложеної в цей виріб. Нічого дивного, що люди, відповідальні за виконання воєнних замовлень, вже наперед турбуються забезпеченням матеріялів на вироби і забезпеченням кількости робітників до праці. Головно йдеться про те, щоби мати напоготові робітника, бо матеріяли для воєнного виробництва матимуть першенство.

Робучої сили щораз менше з кожним тижнем. Багато резервістів ще не візвано на вправи, одначе вони вже йдуть. Так само вже пішли на військовий вишкіл перші нові рекрути. Загальна сила збройних сил для оборони має зрости до 3,000,000 вояків. До того треба зарахувати втрати підчас боїв на фронті і технічні сили, які працюватимуть у запіллі для воєнних цілей. Вже з таких обрахувань можна завважати, що кількість робітників буде маліти. Тому нічого дивного, що підприємства тепер уже підвищують платню, щоб робітника притримати, навіть, як наразі нема ще для нього роботи. Воно виглядає на таке, що робітника тримають у резерві на час, коли він справді буде потрібний.

Одначе держати робітника тільки „напоготові", було б не тільки неекономічно, але й небезпечно, бо людина серед безділля, маючи гроші, кидається до розривок, забав або таки й до проступків. Тому промислові керівники взялися тепер за пристосовування звичайних робітників, які є напоготові, до цеї складної праці, якої вимагатимуть різнородні замовлення. Докищо відбувається серед підприємців перегони за механіками, які можуть бути інструкторами в фабриках. Для спосібних механіків уладжують короткі вправи, а після того призначують їх до „кляс", у яких повно невишколених робітників. Підприємства виробу літаків на Західнім побережжі та в Шікаґо чи Филаделфії роблять це на підставі досвіду з останньої війни. Так напр. машиністи, які вже пішли на пенсію, знову появляються в фабриках, бо їх досвід потрібний новому персоналові. У клясах, де вишколюються машиністи, вже сидять і жінки, головно з ділянки спаяння. Все те вказує, що незабаром прийде до загальної погоні за робітниками: наперед за вишколеними, а потім за усякими людьми, які надаються на вишкіл або до якої небудь роботи.

Про безробіття тепер вже не говорять. Тільки старші люди, які вже недомагають, або справжні каліки, не звернуть і тепер на себе уваги, як кандидати на робучу силу. Решта піде до праці під давнім гаслом: „Вою́й, або працю́й!"

Комуністична Москва і робітництво

„Советський Союз — батьківщина пролетаріяту всього світу" — такі і подібні кличі ширить від початку свого панування російська комуністична партія. Ця пропаганда могла захопити широкі маси робітництва в цілому світі. Деякі теоретики придумали були навіть таку тезу: — Звичайно, мовляв, методи Леніна і Сталіна не годяться для цивілізованих країн, але... може вони добрі якраз для країн відсталих, малокультурних. Отже там, на сході, большевизм своїм способом робить діло поступу, а тому — треба боронити російську революцію! Ці „теоретики" не хотіли бачити мільйонів жертв большевицького терору, не бачили голоду, їм здавалося, що большевики врешті самі прийдуть до демократії.

Свою пропаганду комуністична Москва поширила також між професійно організованим робітництвом в цілому світі. Був час, коли представники професійних робітничих юній з різних країн їздили в гості до підпорядкованих державі советських професійних союзів і не бачили, що вони розмовляли з пригінчими советської рабської системи.

Це захоплення большевицькою пропагандою дійшло до найвищого ступня при кінці другої світової війни. Москві удалося зручними маневрами захопити провід у Світовому Професійному Союзі. Цю позицію Москва використала на повних 100 відсотків.

Але не довго терпіли провідники вільних робітничих юній цю комуністичну диктатуру. Зокрема американське професійно організоване робітництво поставилося проти московської геґемонії. Незабаром прийшло до розриву з комуністами, і демократично зорганізовані професійні союзи створили Міжнародну Конфедерацію Вільних Професійних Союзів. (Центром цієї Конфедерації був перше Лондон, від весни 1950 року — Брюсель).

Конфедерація Вільних Професійних Союзів стоїть на позиції непримиренний супроти комунізму. Вона ставить собі завдання вирвати робітників у різних країнах з-під впливу комуністичної Москви. Американські робітничі юнії помагають праці Конфедерації Вільних Професійних Союзів ідейно і матеріяльно. Американська Федерація Праці має в Европі свого постійного делеґата Ірвінґа Бравна.

Вкінці липня відбувся Міжнародній Конґрес Робітників Траспорту в Штутґарті (Західна Німеччина). Цей конґрес постановив домагатися від урядів демократичних країн, щоб вони зменшили як найдалі дипломатичні та господарські зносини з советськими країнами. Одна з причин цієї резолюції: не давати допомоги большевицьким державам, бо в них нема вільної праці, тільки примусова, рабська.

Організовані робітники в різних країнах переходять від слів до діла: Так, робітники порту в Ню Йорку відмовилися виладовувати советські товари, і ці ласощі, прислані для „американських буржуїв" (консервовані раки) були відвезені назад. Цей приклад бойкоту советських товарів наслідували робітники в різних країнах. Якщо цей „похід пролетаріяту" пошириться, то Москва буде мати необчислимі шкоди для своєї торговлі.

Ці факти маємо занотувати, як знак великого перелому в світовій політиці. Москва все числила на „повстання пролетаріяту проти капіталістів", яке мало б дати комуністам владу і помогти московському походові на вільні країни.

Наведені факти показують, що Москва не має впливу на робітництво в демократичних країнах. Демократично зорганізовані робітники — це найбільша небезпека для диктаторської Москви.

К. П.

Іван Кедрин.

ПОДІЛ РОЛЬ

За першої світової війни поляки мали Романа Дмовського з „Комітетом Народовим" у Парижі та Пілсудского, як команданта леґіонів по стороні Австро-Угорщини, і коли Пілсудский знав, в якому моменті мають леґіони „збунтуватися", щоби він дістався до в'язниці в Маґдебурґу, галицькі українці були вірні Австрії і Габсбурґам, аж поки Австрія розлетілась і Габсбурґи розбрились по світі. — Коли виринуло питання: їхати до Берестя робити мир із німцями, чи триматися антантських пропозицій і ставити на Антанту, — були прихильники обох концепцій. Але коли Центральна Рада підписала Берестейський мир, що його Антанта стрінула як „ніж у спину", то не було жадної поважної групи політиків, які залишились би в очах Антанти вірними і довір'я гідними контраґентами. У другій світовій війні — як ми це вже раніш на цьому місці згадували — не було ніодної групи українських політичних діячів, які пробивались би на проти-німецький захід, до Франції й Англії, лише всі опинилися або в окупованій німцями Польщі, або таки в самій Німеччині, знову даючи ворожій українству пропаґанді чудову нагоду — представляти українців гуртом і в роздріб германофілами.

Ще гірше друге політичне явище, що характеризує повну українську неграмотність щодо різних роль у політиці. Маємо на увазі негайне смертельне ворогування, аж до братовбивства включно, якщо тільки появиться „меншість", яка боронить іншої політичної концепції, як концепція „більшости". Тоді негайно говориться про „хруніяду", запродування України, зрадництво національних інтересів, — себто гріхи, які виправдують моральний і фізичний терор, скерований проти таких сміливчаків. Сьогодні, з перспективи минулих 30-ти років, можна безсумнівно ствердити, що тоді, коли всі західні українці поставили на карту політичного максималізму офіційної верхівки на еміґрації (була про це тут мова з нагоди роковин смерти д-ра Евгена Петрушевича), таки були одиниці, які боронили потребі або безпосередніх розмов із поляками, або при допомозі найповажніших аліянтських посередників. Ми не говоримо про групу Даниловича-Твердохліба-Яцкова, яка не робила самостійної політики, тільки стала знаряддям політики ворожої, зате маємо на увазі діячів такого великого формату, як д-р Володимир Охримович і д-р Володимир Бачинський. Перший із них, побачивши неможливість дво-рейкової політики просто землякам незрозумілої, відсунувся геть від політичного життя, — останній так нервово заломився, що став політично невідповідальним і вкінці покінчив самогубством. Знаходючись на шпилі нервового розстрою, д-р Володимир Бачинський виїхав до Варшави і там своєю метушливістю таки за день-два виразно дав себе пізнати, як людина хвора. Але в одному з приступів ясности мав нагоду висловитись м. і. перед автором цих рядків: „Коли би Львів був мудрий, то міг би вішати на мене собаки, але й використати мою роботу для здобуття від поляків уступок". Може він у тому моменті помилявся, але само формулювання вказує на глибінь політичного думання того дійсно небуденного діяча.

Яскравий, просто жалюгідний брак тієї глибені був характеристичний для відносин між леґальним українським проводом у Польщі та нелеґальним підпіллям. Пора вже — в ім'я історичної правди і в ім'я науки молодому поколінню — виступити проти леґенди, наче б у Польщі в рр. 1923-39 напруження між леґальним політичним світом (леґальними політичними партіями й громадськими організаціями, що перебували під проводом діячів, членів або прихильників отих партій) та підпіллям зродилось на почві двох концепцій: еволюційної і революційної. Нічого подібного! Найавторитетніші діячі леґального українського політичного світу погоджувалися і признавали, що в тодішній польсько - український дійсності було місце для революційного підпілля. Одиніз найповажніших активних політиків, що стояв тоді близько варшавського центру УНР і тепер є в Америці, висловився раз з таким самим огірченням, як цитований д-р Вол. Бачинський: „Коли б не було ОУН, то ми повинні б його створити, — але інше". Ворожнеча повстала не через різницю концепцій, тільки через повний брак взаємного контакту і через методику діяння підпілля, яке — замість допомагати українській політиці, цю політику параліжувало, а себе самовиницьвало. Двічі були поважні спроби верхівки УНДО нав'язати систематичний зв'язок з Краєвою Екзекутивою, чи пак Краєвим Командантом ОУН, бо спорадичні зустрічі чільних діячів УНДО з пок. Евгеном Коновальцем і іншими керівниками ОУН не давали тривких позитивних результатів. Коли дивитися ніні в корінь справи, а не у формальні подробиці, в особистий хист одиниць та обставини, — то можна ствердити, що брак постійного контакту і такого діяння, яке взаємно доповнювало б українську політику в Польщі методикою боротьби еволюційної та революційної, — був повний брак зрозуміння такої можливости у політично незрілих низах. Поверховість в оцінці діяльности леґального українського світу й нелеґальним була така жалюгідна, що — як відомо — світ леґальний

(Докінчення на стор. 3-тій)

М. Дмитренко.

МИХАЙЛИК

Оповідання з української визвольної боротьби наших днів.

8)

— Михайлику, я чув, що ти нині гарно списався. Ти бивсь, як справжній партизан. Та ти, Михайлику, ще не великий. Я вже давно бачу, на які непосильні труди ти наражуєшся при нас. Не для твоїх 13 років наші марші, небезпеки, бої. У літку було легше, і завжди знаходилось для тебе якесь пожиточне завдання. Але я бачив, скільки зусиль коштує тебе ця осінь... От хоч би чоботища, що ти їх хотів розстрілювати. — Він усміхнувся. — Так замучуватись Михайлику, понад вік не можна. Ти ще придасишся Україні. Ми вступаємо в сувору підбольшевицьку зиму — хто знає, що жде нас? Я хочу, Михайлику, на зиму залишити тебе в селі, от хочби і в цьому сьогодні, додому тепер і так не дієшся. На весну пригріє сонце, заспівають жайворонки, і ти, не бійся, як схочеш, знову прийдеш до нас.

У Михайлика стиснулося серце. Він згадав нинішній бій, повне пригод літо, стежі, дядька Андрія і всі ті великі партизанські завдання, про які нераз говорив їм хоч би командир. Михайлик згадав теж плаксиву тітку і згадав душну хату — ні, він не може жити сам, без них, без нічого. Михайлик чує, як в очах йому крутяться сльози. Він благально, забуваючи при них, дивиться на командира:

— Друже командир! Я не піду. Я не можу. Я буду битися разом з вами, так як ви казали, за Україну...

— Хлопче, це ж неможливе, подумай!

— Я вже думав; я багато раз вже думав — ви ж усі йдете. Я тут буду хворий, мені шкодить хата — взявши до уваги свою хрипку, бистро згадав він ще один можливий арґумент.

Командир був до глибини зворушений поставою Михайлика, а на останній його „арґумент" так не втримався і голосно розсміявся:

— Но, як тобі шкодить хата, то ходи з нами. Але вважай, як будеш потім плакати, то таки від мене самого, моєю рукою, у мойому шатрі набереш у шкіру, щоб знав!

Вщасливлений Михайлик всміхнувся від вуха-до-вуха:

— Ні, ні, друже командир, не буду плакати. Не „наберу", ні.

Він на крилах полетів до дядька Андрія і всіх „них", щоб збиратись далі в похід.

Коли за дві-три години Михайлик і повстанці повиходили з хат, побачили, як замерзлу нагло землю припорошував перший сніг.

Як світало, на овиді виразно замаячіли Карпати — мета їхнього маршу. Вони стояли далекі, чужі, таємні, з закутаними мряками зовсім уже білими головами. На вид цих понурих незнаних велетенів Михайликові пробіг поза спиною легкий ляк. Чи дасть він їм раду? А до цього ще командир, — тільки такого сорому бракувало б.

III.

Не жартували зимою з Михайликом Карпати.

Студенні вихри в верхах вогнями кліщами виривали душу, стрімкі схили вибирали з грудей серце, дрібненькі влізливі сніги пажерливо добирались до живого тіла, важкі колоди злосливо - байдуже розкладались попід ноги, гострі каменюки чигали на малі ноги, жерли м'яку шкіру з Михайликових дрібних пальців, підступні дебри западались під ним і нераз вкривали з головою; довгі позашивані смужечки по Михайликових штанах ясно говорять про часту дорогу його тіла, та темне зціловане вітром його обличчя гордо відповідає їм, що не в хаті ховається Михайлик.

Ще спершу, коли відділ довший час квартирував на одному місці — не було так зле. Відділ мав свої колиби, тримав зв'язки, вискакував групами на бойові акції, читав, учився. З села підходили люди, харчі, плентались корови і товсті барани.

Бувало, ранком збудившись під своїм і дядьковим коцом, завжди грубше чи тонше припорошеним снігом, що завжди вмів кудись вкрутитись, Михайлик вставав, рубаючи червоними пальцями замерзлу в відрі воду, думав, що все таки не є так зле, що він витримає зовсім, як і старші, і, як вони, бореться. Колись, „як Михайлик був ще малий" і бачив боротьбу революціонерів, він боявся, що, так вироте і пристане до них, війна скінчиться, настане Україна і все буде без нього. Михайлик дуже боявся, щоб так не сталось, він боявся, щоб не минув і його бій за Україну. Тепер, над розпаленим вогнем і над закуреним горшком кави, Михайлик лиш тріюмфально посміхається і вже знає, що без нього не обійдеться.

У січні, десь біля Йордану вже, ворогові вдалось зібрати докладніші відомості про повстанські відділи в цих околицях Карпатів. Він кинув туди силу-силенну військ, гарнізонів, пенетраційних груп. Всі відділи мусіли бути постійно в русі, постійно маневрувати, оминати більших битв з переважаючими силами ворога і лиш зрідка тут і там їх надщарпувати, щоб цим способом зберегтись під час „нажниму" та можливості вирватись з терену найживіших ворожих операцій і діждатись весни, а з нею і догідливіших для партизанки умов боротьби.

(Дальше буде).

Л. Луців

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ

(В тридцятп'ятиріччя літературної праці).

Батько: (Перекартковує „Вісник Союзу Визволення України" з 1915 року). Так це вже 35 літ, як Ромко Купчинський зачав писати поезії!.. Як воно час утікає! Тридцятп'ять літ! А здається — що воно вчора було... В окопах читали ми той журнал „Союзу В. У" і мріяли про...

Син: (Читає якийсь спортовий журнал і не дочув добре, про що батько говорив) — Який Купчинський? Може той, що недавно деклямував на пластунській ватрі вірш про Україну?

Батько: Та ж це міг бути його син! Я згадав Романа Купчинського, колишнього поета УСС-а. Не чував нічого про нього?

Син: (Трохи засоромлений). Зараз, зараз... якось не можу собі пригадати...

Батько: Така наша молодь! Зачинає історію від себе, а не знає, що діялось двадцять-тридцять років назад. А я тобі скажу, що напевно знаєш його пісні напам'ять (Співає):

Човник хитається серед
води,
Плеще о хвилю весло.

Син: (підхоплює):

Люба дівчино, прийди,
прийди,
Забудем деннеє зло...

Син: То це написав Роман Купчинськи?

Батько: І слова написав і музику зложив...

Син: А ми часто співаємо цю стрілецьку серенаду, та про автора якось не думається...

Батько: Це та сама історія, що з усіма так званими народніми піснями. Їх складали й компонували здібні одиниці, але їхні імена забулися і тепер вони „народні", немов би то їх складав увесь народ.

Син: Та це ж найбільша честь авторові. Найбільші поети-романтики тільки мріяли про те, щоб їхні твори дійшли під сільські стріхи, щоб зробилися народним добром.

Батько: Твоя правда! Але ж признаєш мені, що живому авторові може бути деколи й не дуже то приємно, коли в товаристві співають його пісні і навіть не знають, що автор і композитор між ними.

Син: Коли вже згадуєш Романа Купчинського, то прошу мені сказати, які ще пісні він скомпонував.

Батько: Дуже радо, та не знаю, чи собі усіх пригадаю.

Син: А бачите, що й ви не все знаєте, а мене ласте, що не знаю пісень Купчинського Романа.

Батько: Пожди, зараз тобі скажу! Він є автором понад двадцяти пісень, але найважніші таки тобі назву: „Маширують добровольці", „Ми йдемо в бій", „Ставаймо, браття", „Ой, та зажурились стрільці січовії".

Син: Як бачу, то це все знані стрілецькі пісні, тільки автора і композитора якось забувається. Чи він не компонував пізніше нічого?

Батько: А пісню, що її часто співали в нас по церквах після Богослуження — „Боже Великий, Творче всесвіту", — знаєш? Це також власність Купчинського.

Син: Знаю, але скажи мені, чи ті, що її співають, знають автора. Певно, що ні. Чи Купчинський писав ще щось, крім текстів пісень?

Батько: В 1920 році велика частина Української Галицької Армії закінчувала свій славний змаг за волю України в польському таборі для полонених у Тухолі, на Поморю. Був там і Роман Купчинський. Там написав він драматичну поему „Великий День", що була прославленням Першого Листопада з 1918 року. Цю поему виставляли полонені в таборовому театрі в Тухолі і вона мала великий успіх. Два роки пізніше видано її у Львові, але вона не могла прославити імени автора, бо польська влада не дозволяла на її виставу.

Син: А пізніше автор не працював літературно?

Батько: В перших роках після закінчення першої світової війни Купчинський продовжував писати поезії і друкувати їх в різних альманахах та журналах, між іншим і в відновленому тоді „Літературно-Науковому Віснику". Богдан Лепкий, що редагував в 1922 році в Берліні антологію української поезії „Струни", вмістив у цій книжці аж дев'ять поезій Р. Купчинського. Свою коротку згадку про автора поет Б. Лепкий закінчив так:

„Купчинський визначається справжнім поетичним талантом. Щире чуття і гарний вислів надають його творам великої принади. Він ніколи не силується співати, як другі, не наслідує чужих форм, не гонить за зверхніми ефектами, пише, що серце диктує. Це поет, що від нього можна сподіватися дуже багато".

Син: Ну, і виправдав автор надії Б. Лепкого?

Батько: Про це можна б говорити хіба зі самим Купчинським, чому він залишив поле поезії. Можна б досліджувати і галицькі умови, що не дуже своїм середовищем сприяли розвиткові поетичних талантів. А може тут і деяка причина в душевній структурі самого письменника, якого тягне більше до гумористики.

Син: То Купчинський і гуморист?

Батько: Ще й який! П'ятнадцять років писав він т. зв. „малі фейлетони" для львівського щоденника „Діло" і написав їх около півтори тисячі! Між ними були й такі, що належать до перлин гумористичних творів.

Син: Цього я вже не міг знати, бо ж був тоді дитиною, яка ще „Діла" не читала, тільки „Світ Дитини" Таранька. Але чому автор не спромігся видати найкращі свої фейлетони книжкою. Тоді вони могли б були попасти в руки і молодших читачів.

Батько: Це вже вина самого автора, що сам не дбав про свої твори. Міг він був би подбати і про видання збірки своїх поезій, але цього не зробив. Тепер про нього не знають і не згадують між поетами. Сам собі винен! Його твори розкинені по періодичних виданнях і про них ніхто нічого не знає. Якби не Лепкого „Струни" — то не можна б собі пригадати нічого з поезій Купчинського. Ось наведу тобі його поезію „На стернях", що ввійшла була навіть до шкільної читанки:

Як забрався останній сніп
з поля
На спочин у стодолу,
Вийшов вітер потихо
з роздолу
І розглянувся: „Воля!"..

„Грай, музико!" Заграли
тополі.
„Веселіше!" — Усюди.
„Гей! На бік там погорблені
люди,
Я танцюю по полі!"

Довгополий жупан свій
розкинув,
Погрозив ще музиці,
І пішов, і пішов метелиці,
І пішов і полинув.

Син: Гарний осінний малюнок, осінний, та не плаксивий.

Батько: Бо Купчинський не любить плакати, він радніше сміється. Ще в 1915 році написав він гумористичну поему під заг. „Новініяда", в якій з гумором малював знану між стрільцями постать січового стрільця — Леся Новіну-Розлуцького, що завжди возився зі своїм шляхетством. А в 1919 році оспівував другу гумористичну постать між стрільцями, славного Цяпку-Скоропада у поемі „Скоропад".

Син: Це певно той, що про нього співається у стрілецькій пісні, що „як не заб'є тебе гостра куля, то копитом від „фаркухні" вб'є кобила".

Батько: Той сам! „Бо війна війною"!

Син: Добре, що ви любите нишпорити по старих журналах і так пригадали собі і мені дещо про цікаву постать, що є частиною тієї стрілецької музи, яка будувала стрілецьку традицію та творила Велику Легенду визвольних змагань для нашого покоління, а також і для прийдешніх наших людей.

Батько: Для повноти малюнку мушу ще додати, що Р. Купчинський — це також автор повісти „Заметіль", в якій змальовано настрої галицьких українців в першому році світової війни. Самі назви окремих томів говорять про час описуваних подій: „Курилася доріженька", „Перед навалою" і „У зворах Бескиду".

Син: Признаюся, що не стрічав їх, коли став читати поважніші твори.

Батько: І я не стрічав її, якось на еміграції в Німеччині. Її мусіли добре „прочистити" в Галичині за першої совєтської навали в 1939-1941 роках, бо вона протиросійська, а червоні большевики того не люблять.

Син: Чи автор тепер щось пише?

Батько: Може знову „малі фейлетони", але мабуть під якимсь прибраним прізвищем, бо в „Ділі" писав їх як Галактіон Чіпка.

Син: Оті всякі псевдоніми також причиняються до того, що люди не знають і не цінять деяких авторів.

Батько: Щож, таке вже наше життя! Утікай, скривайся, бо ворог на рідній землі. Колись Панас Мирний майже все своє життя прожив під прибраним прізвищем у Полтаві і царська поліція не знала, хто це такий. І яку він міг мати славу від людей, що з ним довгі десятки літ разом жили й працювали...

Син: А проте Роман Купчинський повинен не кидати пера та писати. Якщо вже він гуморист — то нехай сміється, бо нам сміху тепер дуже потрібно.

Батько: Знайомі кажуть, що він має готову збірку мисливських оповідань, — бо Купчинський завзятий мисливий, — але де їх тепер друкувати. А сам Роман Купчинський якось мав сказати, що як „набере злости до „геніїв" повоєнного часу, то ще може щось напише".

Син: Дай, Господи, щоб його злість була велика, то може, буде тоді і великий його твір.

У ВСЯКОГО СВОЯ ДОЛЯ.. Мімі Медарт, 16-літня дочка заможного фабриканта забавок зі Ст. Луїс, Мізурі, звернула на себе велику увагу єгипетського короля Фарука, під час їх спільного побуту у Франції. Мімі, в купелевому одягу, йде вулицею французького курорту з колишньою фільмовою зіркою Сесілією Сорель(що в останньому вступила до монашого чину Францішканів. За „добрих часів" вона була звернула на себе увагу батька короля Фарука.

Голоси Читачів

МОЛОДИЙ КИТАЄЦЬ, ПОЛЬСЬКЕ ДІВЧА І УКРАЇНСЬКИЙ „БОЙС"

Їду міською залізницею до праці. Побіч мене сидить молодий китаєць і читає часопис. Кидаю оком на плахту паперу з колюмнами дивачних значків. Це китайське, образове письмо. Тисячі різних значків, а кожний що іншого означає. Кажуть, чотири роки треба вчитися щоби опанувати китайську штуку читання. Цікавлюся моїм сусідом і нав'язую розмову. Каже, що родився і виховався в Америці. Китайської мови навчили його батьки і вечірня китайська школа. Чи багато дітей ходить до такої школи? Дуже багато! Дивно! Навіть чотири роки праці не відстрашує їх, а таки пізнають вони мову батьків тай інтересуються долею країни жовтого смока. Зв'язок крови лучить, понад простори океанів того молодого китайця і сотні тисяч таких як він з мільйонами братів далекого Китаю. Китаєць зумів поєднати американський патріотизм з любов'ю країни своїх батьків. І будиться в мені подив і пошана для тих косооких американців.

А ось сидить молодий батько з малою дівчинкою. Розмовляють зі собою польською мовою. Перепрошую батька і питаюся, відки він, в думці, що це новий імігрант. Поляк, роджений і вихований в Америці. Висказую своє здивовання, що дитина говорить так чисто і добре по-польськи. Але дивується батько, як це могло би бути, щоб поляк, та не знав польської мови., Подивляю і шаную людину!

Обов'язок завів мене до української родини. Обмінюємося з мамою думками про це і те. В сусідній кімнаті стоїть молодий „бойс", її син. По міні бачу, що не розуміє ні словечка з нашої розмови. Питаюся мами, що виросла ще таки в галицькому селі, чому сина не вчила української мови. Легковажний здвиг рамен. А йому нащо української мови? Він був раз у церкві, тай потім сміявся, що там цілий час співають „Господи помилуй"... Оттаких українських „бойсів" і „ґерлсів" зустрінете чимало. Подивімся тільки відкритими очима довкола себе.

Не від сьогодні йде змагання за душу нашого молодого покоління. З одного боку величні, блискучі святині, пишне багацтво, а з другої скромненька, українська церковця, нераз ще й без українського стилю. Куди піде молодь, яка не має національного виховання, що прив'язало б її до тієї святині? Куди піде молодь, що не знає української мови і з цілого Богослуження виносить тільки „Господи помилуй"? І куди піде та молодь, чи на блискучий мувіс, чи на скромну, українську імпрезу? І тому наше найважніше завдання, під сучасну хвилину, не задруковування паперу раз-у-раз новими часописами (за кілька літ не буде кому їх читати!), не політикоманія і манія месіянства на американському терені, а виховання української дитини. Національно свідомій верстві не може бути байдуже виховання української дитини, коли вже є фактом, що забувають рідну мову навіть і ті діти, які щойно ступили на американську землю. Це вже щось більше, ніж дивне! Якими словами опише майбутня історія ту свідому верству, що так допильнувала своїх дітей?

Проте треба ствердити, що в життю українсько-американської громади стрічаємо також і дуже гарні моменти. Ось молода мама, справжня американка, говорить зі мною прекрасною українською мовою а кожне її слово натхнене прив'язанням до рідної церкви, рідного народу. І те саме вона передає своїй маленькій, семилітній донечці. Тричі в тиждень мама веде доню до школи на релігію і українську мову і солідно відсиджує з нею дві години лекцій. Або ось дівча з мішаної родини, з яким глибоким захопленням вона деклямує вірш про Україну! Або ті два „бойсики"-брати, що кожної неділі служать до Служби Божої й впродовж року не опустили ні одної шкільної лекції. Вони вже пишуть, читають і деклямують по-українськи. А як завзято виспівують „Гей там на горі Січ іде!" І хоч язик ще слабо повертається в отих школярів, то все таки в школі вони вже моляться українською мовою.

Такі моменти переконують мене, що ще не запізно, що ще можна дуже багато зробити. Тільки треба забратися щиро до праці усім нам, поки направду не буде пізно. —

Микола Кокольський

КОНФЕРЕНЦІЯ У ПРЕЗИДЕНТА НАД ОБОРОНОЮ ЗАХІДНОЇ ЕВРОПИ.

Американський високий комісар для Німеччини, Джан Дж. МекКлой і амбасадор до Великобританії, Луїс В. Доґлес, приїхали разом з Европи, щоб відбути конференцію з президентом і секретарем стейту над обороною Західної Европи перед аґресією Росії. При цій нагоді буде всесторонно обговорена роля Західної Німеччини, яка може дати визначну поміч у цій справі. Це все потрібно вирішити заки ще зїдуться міністри трьох Західних потуг в Ню Йорку

ПОДІЛ РОЛЬ

(Докінчення зі сторони 2-ої)

(Докінчення зі сторони 2-ої)

опинився врешті під моральним ба навіть фізичним терором; директор ґімназії згинув від кулі, редакторів нападали в редакціях, а дістати „присуд смерти" — це була дрібничка! І то одночасно тоді, коли шалів **польський** терор, який використовував ту внутрішню ворожнечу, зайву, трагічну, оперту на незнанні і нерозумінні тієї політичної абетки, до котрої належить і поділ роль.

Ці міркування мають не тільки історіо-софічний характер, вони торкаються не лише минулого. Автор цих рядків теж не любить роздряпувати ще навіть не зовсім загоєні рани. коли нема потреби. Але ці завваги можуть торкатися і сучасного і — напевне — майбутнього. Не кидаймо відразу каменем на тих, які — в ім'я іншої концепції — беруть на себе відповідальність і шукають інших шляхів, як їх визнає офіційна українська політична верхівка та більшість українського громадянства. Така акція **не мусить бути розбивацькою,** вона **може бути** допоміжною своїм паралелізмом. Не добачуймо у **кожному,** що належить до меншости яка заступає іншу думку і відважно її боронить та проводить, відразу „зрадника" і „запроданця". Визволімся з цих поганих навичок, що є залишками почуття політичної меншевартости, таксамо як заіла нетолеранція і бажання мати всіх і вся „вкупі", це теж прояв політичного примітивізму.

Поділ роль є в політиці тоді спасенний, коли все громадянство, коли ввесь нарід має довіря до всіх і кожночасних керманичів і вміє відрізнювати інтенцію ідейного патріота від служби платного агента. Німецький соціяліст Мюллер, що підписав версайський договір від розбитої Німеччини, не був лакеєм. Коли ж Ратенава, міністра закордонних справ Німецької Веймарської Републики убив гітлерівський фанатик, то саме тому, що гітлеризм примітивізував проблематику та анархізував уми І в кожному часі діють інші, різні люди, **залежно від роль, що їх вони грають.** Той сам „ґарнітур" не може бути „незмінний" і ті самі „провідники народу" не можуть бути вічно провідниками. Своєї політичної орієнтації політик не може змінювати, як рукавички, не може теж вимагати від чужинців, щоби вони завжди вірили в щирість тієї зміни.

Це прості і ясні речі й їх треба й нам розуміти.

В СПРАВІ НЕРЕҐУЛЯРНОСТЕЙ В ПОШТОВІЙ ДОСТАВІ „СВОБОДИ"

Передплатники „Свободи" часто висловлюють своє невдоволлу, що вони не одержують газети з пошти регулярно, що часом приходить кілька чисел нараз а часом взагалі не приходить і т. п. В останньому часі найбільше таких зажалень було з Филаделфії. Адміністрація „Свободи" звернулася тоді до місцевого поштового уряду і одержала таке вияснення:

United States Post Office, Philadelphia 4, Penna, — August 30, 1950.

Ukrainian Daily,
Post Office Box 346,
Jersey City, N. J.

Gentlemen:

Further reference is made to your communication of the 25th ultimo, in which it is stated many of your subscribers, residing in this city, reported your publication is not being delivered until as late as the third day following the date of mailing.

In this connection you are advised a careful watch maintained at this office, disclosed copies of your publication, so addressed, are regularly received at the General Post Office, Philadelphia, Pa. between 10:00 P. M. and 3:30 A. M., and distribution is being completed and dispatch made to the respective delivery stations in time for receipt by the addressees on the date of issue.

Under the circumstances I am unable to offer any logical explanation for the unsatisfactory service reported. However, if you will furnish the name and address of any subscriber, who claims to be receiving irregular service, I shall be pleased to give the matter further attention as it is the constant aim of this office to provide satisfactory service.

Sincerely yours,
Raymond A. Thomas
Postmaster.

В свобідному українському перекладі воно звучить:

У відповідь на Ваше повідомлення з 25-го останнього місяця, в якому стверджується, що багато Ваших передплатників, які живуть в цьому місті, повідомляють, що вони одержують Вашу газету часом аж третього дня після її висилки.

У зв'язку з цим повідомляємо, що дбайлива провірка в цьому уряді виявила, що заадресовані до нього примірники Вашої газети одержуються в Загальному Поштовому Уряді у Филаделфії, Па., в часі між год. 10-тої ввечорі і 3:30 вранці, а розподіл завершується та доставляється до відповідних поодиноких розподільних станцій в часі, щоби адресати одержали газети в дні дати її видання.

В таких обставинах я не є в стані дати Вам будь-яке логічне вияснення на незадовільну службу, про яку повідомлено. Проте, якщоб Ви подали ім'я і адресу будь-якого передплатника, який жаліється на нереґулярну доставу газети, я радо приділив би справі дальшу увагу, бо постійним зусиллям цього уряду є забезпечити задовольняючу обслугу.

З цього листа теж ясно виходить, що треба робити у випадку, якщо пошта не доставляє „Свободи" регулярно: інтервеньовати на пошті, а у випадку незадовільного вияснення і безрезультатности, повідомляти Адміністрацію „Свободи", подаючи свою докладну поштову адресу і докладно подаючи факт неточности.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА

О. Н. МОЖЕ ПОКІНЧИТИ ТАК, ЯК ПОКІНЧИЛА ЛІГА НАЦІЙ—БАРКЛІ.

Ню Йорк. — Якщо Обєднані Нації не запобіжуть аґресії, то їх кінець буде такий самий, як був кінець Ліґи Націй, сказав віцепрезидент ЗДА Албен В. Барклі у промові до Товариства Кращого Одягу в готелю Астор. Коли О. Н. не осягне своєї цілі, тоді народи світу будуть знеохочені до спроб зблизити до себе країни в організації миру, твердив Барклі. Він висловив признання за працю християн і жидів при продажу бондів. Міжнародна Юнія Жіночого Одягу заявила на обіді, що закупить федеральних бондів за мільйон долярів.

● 100,000 тон канадського вугілля мають постачати для Японії. При його допомозі Японія відбудує свій залізний промисл.

● Молоко подорожіло пів цента на кварті в Ню Йорку. Пляшка молока коштуватиме по 22 ц.

● Недостача води по містах є така загальна, що Конґрес хоче призначити 25,000 дол. на студії, як дістати воду. До Каліфорнії вже спроваджують воду з віддалі 500 миль.

● 44 американських жидівських провідників виїхали до Палестини на конференцію для призбирання фондів на відбудову. Уряд Ізраїля хоче дістати півтора біліона долярів на цю ціль.

ПОРОЗУМІННЯ ПОЛІТИЧНИХ ГРУП В ЗДА

В липні 1948 року українська еміґрація в Европі завершила процес свого політичного оформлення. Політичні організації, зговорившися, створили УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ при державному центрі УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ, що перебуває на еміґрації.

Українське суспільство всіх країв світу, спрагле єдности, радісно привітало консолідацію українських політичних сил, а різні організації, як Український Конґресовий Комітет в ЗДА і Комітет Українців Канади й Канаді, підтримали цю постанову суспільства, визнавши УНРаду справжнім представником визвольних і державницьких змагань українського народу.

Так само прихильно прийняли постання УНРАДИ і суспільства інших поневолених совєтською Москвою народів. Це ж бо український нарід перший від 1917 року став до боротьби з ворогом свободи — московською деспотією — і своїм непохитним спротивом, що триває понад тридцять років, здобуває признання всього світу. Від упорядкування сил українського народу залежить упорядкування одностайного фронту всіх поневолених Москвою народів. Тому державно-політичні п редставництва ближчих і дальших сусідів України зв'язалися з Виконним Органом УНРАДИ і стоять із ним у постійних, щораз кращих взаєминах.

Все це не могло пройти без уваги великих і свобідних держав світу. Вони через свої інформаційні установи виявили особливе зацікавлення постанням і працею УНРАДИ, як демократичного українського парляменту на еміґрації, який зробив політично упорядковане українське суспільство можливим партнером будуччини.

Одначе розгортання праці УНРАДИ зустріло певні труднощі, бо в тому ж 1948 році, році її постання, почався масовий виїзд українців із Европи в заокеанські краї. Це не могло не відбитися на праці УНРАДИ. А одночасно йшли світові події, які не зменшували, але навпаки збільшували її завдання. Світ приблизився до остаточної розгри, до розрахунку між совєтсько-московською деспотією і демократичними державами під проводом ЗДА. Оце надходить час, коли знову на терезах історії важитиметься доля України. В таку пору для нас найважнішою справою є — мати у вільному світі достойне представництво змагань рідного краю до демократичної державної свободи.

Тож у повній свідомості важливих завдань УНРАДИ ми українці — давні і нові іміґранти — рішили прийти з допомогою цій великій справі. Ми визнаємо таку допомогу нашим подвійним обов'язком:

— як давні і нові іміґранти хочемо ідею свободи, здійснену в ЗДА, поширити й здійснити передовсім в Україні. Таким чином діятимемо згідно з традицією ЗДА, що допомагали і сьогодні допомагають морально і чинно змаганням інших народів до свободи. Даючи моральну і матеріяльну підтримку УНРАДІ, ми тимсамими приєднуємось до великого бою свобідного світу за демократичне упорядкування людства;

— як українці ми не сміємо спочити, поки Україна не стане „у народів вольних колі". Цей кровний обов'язок кличе нас до підтримки центру УНР і УНРАДИ, які репрезентують перед світом волею і кров'ю українського народу створену українську державу.

Для виконання цих обов'язків нижче підписані об'єднання створили „ПОРОЗУМІННЯ ПОЛІТИЧНИХ ГРУП в ЗДА".

Нас можуть ділити різниці в поглядах на окремі справи, але в одному питанні, в свідомості наших обов'язків перед УНРАДОЮ, ми всі згідні. Тож згідно працюватимемо над виконанням вище зазначених обов'язків. Перед нами завдання:

1. — мобілізувати людей і організації, що вже розуміють справу, до активности і співпраці з нами для збільшення авторитету УНРАДИ та для збільшення її матеріяльних засобів праці;

2. — пробуджувати байдужих, які тільки із несвідомости або під впливом фальшивих інформацій, стоять осторонь великого бою за українську свободу;

3. — вкінці нашим завданням буде, спираючися на упорядковані і пробуджені українські сили, усвідомлювати американське, неукраїнське суспільство про боротьбу України за свою державу і свободу, і промощувати шлях признанню авторитету УНРАДИ цим суспільством.

ЗАКЛИКАЄМО УКРАЇНСЬКЕ РОДОМ СУСПІЛЬСТВО в ЗДА до СПІВПРАЦІ, до ПІДТРИМКИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ, до СПІЛЬНОЇ БОРОТЬБИ ЗА НАШУ СПІЛЬНУ МЕТУ — САМОСТІЙНУ ДЕМОКРАТИЧНУ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ.

В Ню Йорку, 5. серпня 1950 року.

Демократичне Об'єднання Бувших Репресованих Українців з-під Совєтів (ДОБРУС)

Організація Українських Соціялістів (ОУС)

Союз Українських Національних Демократів (СУНД)

М. Ветухів, В. Гавриляк, Л. Ганкевич, П. Грицишин, В. Гришко, К. Дацько, В. Дорошенко, Л. Дражевська, І. Дубинець, О. Животкова, О. Заславець, Я. Зозуля, І. Кедрин-Рудницький, М. Кекало, П. Красноніс, В. Новицький, Т. Олісіюк, О. Павлів, І. Паливода, К. Паньківський, С. Ріпецький, І. Сенько, М. Смолянський, М. Степаненко, Л. Чикаленко, П. Шандрук, П. Шинкар, М. Шлемкевич, Г. Яловий.

Нові іміґранти

Українці, що приїдуть стараннм ЗУАДКомітету в дні 6-го вересня:

Бачинський Зеновій, Ольга; Бачинський Ігор; Бачинська Татіяна; Бобиляк Галина; Хамуляк Олена; Дмитрик Василь, Іванна, Осип; Дренов Василь, Ольга, Марія; Гаврилюк Теодор, Анастазія, Мирослав; Гупаловська Марія, Катерина; Кепша Іван, Єлисавета, Богдан, Анна; Кісьомед Андрій; Ключник Володимир, Анна, Петро, Богдан; Міланич Атанас, Евстахія, Ігор, Зірка, Мотрія, Ростислав; Олішкевич Юрій, Люба; Палачнюк Іван; Мруґа Роман, Татіяна; Серевко Стефан, Марія, Анна; Погорілий Семен; Попик Теодор, Зента, Христина, Крешенз; Рац Меланія; Русанівський Юхим, Мотр'я, Віра; Русанівська Наталія; Рибак Григорій, Ярослава; Смолій Григорій; Щерба Віктор, Олександра; Заваляк Стефан; Зеленяк Марія, Іван, Олег, Емілія; Бібик Михайло, Наталія, Ірина; Бобровський Юрій, Ольга, Ігор; Бозко Василь; Герасимюк Юліян, Лукерія; Грицай Федір; Яворська Надія, Петро; Ворончук Іван, Валентина, Микола, Володимир; Єфіменко Олексій, Бурбело Надія; Урбан Михайло; Урбан Ірина; Урбан Теодор, Ванда.

ПОДЯКА

Складаю якнайщирішу подяку добрим Союзовцям і піонірам українських громад в Дітройті, як: Петро Кізел, Іван Ферeсь, П. Михальчук, Іван Столяр, Антін Ониськів, п. Наконечний та інші. Вони дали мені інформації про українське життя і українські інституції цього міста, на підставі яких я написав допис до „Свободи" під наг.: „Відвідини міста Дітройт".

о. Степан Мусійчук.

„ГОЛОС АМЕРИКИ" РІШЕНИЙ...

го листа до п. Сушка і мені було видвигати таку інтерпретацію до моєї заяви, про яку Ви згадуєте. Проте, коли її вже, як виходило б, видвигнено, я радо виясню і поширю мої завваги ще так: я бажав вияснити, що полівважко збагнути, як можна тика не уповажнює „Голос Америки" під цю пору анґажуватися в будь-якому пропаґуванні програми, скерованої безпосередньо на „зміну урядової або соціяльної структури Совєтського Союзу" — кажучи словами Державного Секретаря, з його промови в Каліфорнійському Університеті в дні 16-го березня.

Як Державний Секретар тоді вказав, це в жадному разі не зменшує нашого співчуття з народами, які змушені жити в совєтській системі. Це теж — я додав би — не перешкоджує „Голосові Америки" виявляти це співчуття, як теж це не відноситься до нашого серіозного бажання передати цим народам правдиві інформації про те, що діється в світі та як на це дивиться американський уряд і нарід. Я твердо вірю, що такі інформації, інтерпретовані в світлі їх власних історичних традицій, піддержать і заохотять український нарід в його видержливості знайти засоби для виявлення своєї свобідної волі та здійснення аспірацій, які він міг би мати, щоби знову стати паном своєї власної долі.

„Сподіюся, що повище вияснить Вам інтенцію мого листа і цілі української програми „Голосу Америки".

Проф. Лев Добрянський, в свойому листі до п. Коглера, прохав точніших вияснень відносно гостро критикованого в пресі листа п. Коглера до В. Сушка. Для точнішого вияснення цеї справи, оригінальний лист проф. Добрянського і оригінальна відповідь п. Коглера будуть надруковані в черговому виданні цього щоденника.

ЗА ЗБРОЙНУ ДЕМОНСТРАЦІЮ З ПРАПОРАМИ ПРОТИ СТАЛІНА

Ню Йорк. — У найновішому виданні журналу „Нюзвік" поміщує статтю ген. Карл А. Спаац, пенсіонований голова ген. штабу повітряних сил. У ній він дораджує країнам, приналежним до Обєднаних Націй, вислати збройні відділи на Корею. Коли поступ у війні дійде до такої стадії, що союзні війська станутъ на 38 рівнолежнику, тоді обєднані вільні нації практично переведуть демонстрацію проти Сталіна. Володарі Кремля мусять раз станути віч-на-віч з цивілізованим світом і заявити практично, що вони думають робити. Генерал вичислює країни, які можуть вислати свої збройні сили на боротьбу до Кореї і приходить до висновку, що сама кількість протикомуністичних країн є надсподівано велика. Редакція завважує від себе, що ген. Спаац заторкнув важливу справу. Війська О. Н. можуть виграти війну в Південній Кореї, але не будуть знати, що дальше почати. Коли буде готова воєнна сила на 38 рівнолежнику, тоді з нею буде рахуватися навіть Росія.

„КОРЕЙСЬКОЮ КОЛОМИЙКОЮ", „Пусанською Полькою" або будь-яким іншим гопаком можна б назвати цей танець, що його пробує закрутити стрілець Джозеф Луаркі з Ню Мексіко, в Пусан, з місцевою корейською красунею.

БЕЛЬГІЯ РОБИТЬ КОНКРЕТНІ ЗАХОДИ ДЛЯ СКРІПЛЕННЯ ОБОРОНИ

Брюсель, 1. вересня. — Уряд Бельгії, що вийшов зі затяжної внутрішньо-політичної кризи, зв'язаної з поворотом короля Леопольда та передачі королівських повновластей його синові Бодуінові, почав тепер енергійні заходи для скріплення оборони країни. У зв'язку з цим премієр Фоліен сьогодні повідомив про продовження обов'язкової військової служби, хоча й не подав точно на як довго. Пригадуючи, що Бельгія під час останніх двох світових воєн була окупована ворогом, премієр висловив рішучість уряду поробити всі можливі заходи, щоби історія під цим оглядом не повторилася більше. Стверджується, що загальна кількість бельгійських збройних сил тепер виносить 60 до 70 тисяч старшин і вояків, включно з реґулярними.

● Видаваний в Англії совєтською амбасадою тижневик „Союзник Британії" перестане виходити з огляду на „брак паперу".

● Нову програму продовженого військового вишколу студіює британський уряд на спеціяльному засіданні сьогодні.

● „Жаден пристойний американець не піде на обід з Маліком" — такий напис носила одна жінка при дверех готелю Валдорф Асторія в Ню Йорку, коли гості приходили на обід до совєтського делеґата Я. Маліка в середу. Американський делеґат Ворен Остин не бачив цеї таблиці, бо живе в тому готелю.

● Після чотирьох літ побуту на Елис Айленд заверенo до Альзації Фридерика Бавера. Він був американським шпигом, а потім американським вояком, одначе пізніше виявилося, що перед тим він був у німецькій армії. Отже його вважають за „ворожого чужинця".

ФРАНЦІЯ ВДОВОЛЕНА ДИПЛОМАТИЧНИМ РОЗВИТКОМ ЩОДО ФОРМОЗИ

Париж, 1. вересня. — Подібно, як анґлійські політичні кола вже раніше, так тепер і в колах французького уряду не скривається вдоволення з останнього дипломатичного розвитку відносно Формози. Це відноситься насамперед до заперечення президентом Труманом твердження ген. Мек Артура та, наостанці, до американської згоди на обговорення справи Формози в Об'єднаних Націях. Діло в тому, що з твердження ген. Мек Артура совєтська пропаганда могла зробити свій головний арґумент не тільки щодо „американського імперіялізму" в Азії, але теж в Европі і цим послабити західні моральні здобутки, досягнені становищем відносно Кореї.

ТАРЗАН ч. 2421. Примітивна лють.

Коли Великий Луї, оглоломшений ударом Молата, почав падати...

...розлючений малпюк вхопив його.

Заки він міг втопити свої сильні кли в горло Скондера, Тарзан прискочив до них.

Розлючений за те, що хтось йому перешкоджає в належній пімсті, Молат звернувся проти свого старого приятеля.